

СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

від 05 серпня 2021 року

№ 70/20-рк/к

м. Харків

КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ХАРКІВВОДОКАНАЛ»

61013, м. Харків, вул. Шевченка, 2

Щодо припинення дій, які
містять ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

За результатами розгляду заяви Виноградової Н.В. від 28.05.2020 (вх. від 02.06.2020 № 70-01/16-АМ), надісланої Антимонопольним комітетом України, на підставі подання першого відділу досліджень і розслідувань Східним міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 25.08.2020 № 308 про початок розгляду справи за ознаками вчинення КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» (надалі – КП «Харківводоканал») порушення законодавства про захист економічної конкуренції, адміністративною колегією територіального відділення прийнято розпорядження від 25.08.2020 № 70/122 - рп/к про початок розгляду справи № 1/02-112-20 (надалі - Справа).

В ході розгляду Справи встановлено наступне.

З матеріалів Справи вбачається, що КП «Харківводоканал» висуває додаткові, не передбачені чинним законодавством вимоги у:

- технічних умовах на приєднання до систем централізованого водопостачання;
- технічних умовах на приєднання до систем централізованого водовідведення;
- технічних умовах на збільшення обсягу водопостачання;
- технічних умовах на збільшення обсягу водовідведення

для отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення зокрема, вимагає придбати та безоплатно передати КП «Харківводоканал» люки та труби.

КП «Харківводоканал» засноване Харківською міською радою, зареєстроване виконавчим комітетом Харківської міської ради 08.11.2011 за № 14801030017010649. Місцезнаходження: 61013, м. Харків, вул. Шевченка, 2. Ідентифікаційний код юридичної особи – 03361715.

Відповідно до нової редакції статуту КП «Харківводоканал» 2016 року, затвердженого заступником директора Департаменту економіки та комунального майна – начальником Управління комунального майна та приватизації Харківської міської ради (надалі – Статут), метою діяльності КП «Харківводоканал» є здійснення виробничої, науково-дослідної та комерційної діяльності для повного та якісного задоволення потреб населення, суб'єктів господарювання в комунальних послугах, забезпечення водопостачання та водовідведення міста Харкова та групового водопостачання населених пунктів Харківської області, здійснення заходів для поліпшення екологічної обстановки України, посилення зацікавленості та відповідальності за кінцеві результати діяльності з метою отримання відповідного прибутку.

Відповідно до Статуту КП «Харківводоканал» є юридичною особою, має самостійний баланс, валютні та інші рахунки в установах банків, знак для товарів та послуг, фірмовий бланк, круглу печатку та кутовий штамп зі своєю назвою та ідентифікаційним кодом.

Відповідно до інформації, розміщеної на офіційному сайті <https://usr.minjust.gov.ua> Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, видами діяльності КП «Харківводоканал» за КВЕД є забір, очищення та постачання води (код за КВЕД 36.00) (основний) та каналізація, відведення й очищення стічних вод (код за КВЕД 37.00).

У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Харківводоканал» є суб'єктом господарювання.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у

сферах, зокрема, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення.

Отже, КП «Харківводоканал» у розумінні статті 1 Закону України «Про природні монополії» є суб'єктом природних монополій.

Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженій розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605 (надалі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

Об'єктами аналізу є:

- послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та на збільшення обсягів централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;

- КП «Харківводоканал» – суб'єкт господарювання, який надає послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та на збільшення обсягів централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Споживачами послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та на збільшення обсягу централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є фізичні та юридичні особи, які мають намір приєднати свої об'єкти будівництва до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також отримують послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Згідно з Методикою товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Згідно з статтею 23 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» правами підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення є видача дозволів і технічних умов на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення.

Відповідно до абзацу другого пункту 1.1. Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (надалі – Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення), ці Правила є обов'язковими для всіх юридичних осіб

незалежно від форм власності і підпорядкування та фізичних осіб-підприємців, що мають у власності, господарському віданні або оперативному управлінні об'єкти, системи водопостачання та водовідведення, які безпосередньо приєднані до систем централізованого комунального водопостачання та водовідведення і з якими виробником укладено договір на отримання питної води, скидання стічних вод.

Пунктом 4.1. Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення визначено, що для приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення замовнику таких послуг надаються технічні умови.

Відповідно до абзацу вісімнадцятого пункту 1.2. Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення технічні умови – комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, які повинні відповідати його розрахунковим параметрам, зокрема щодо водопостачання, водовідведення.

Згідно з пунктом 3.8. Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення у разі запланованих змін у діяльності споживачів, якщо вони ведуть до зміни обсягів спожитої питної води та скиду стічних вод, споживачі в місячний строк до моменту виникнення змін надають виробнику заяву та відповідні документи для одержання додаткових технічних умов та внесення змін у договір.

Послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та на збільшення обсягів централізованого водопостачання та централізованого водовідведення не мають товарів-замінників, оскільки без вказаних технічних умов неможливо здійснити приєднання об'єктів водоспоживання до діючих систем централізованого водопостачання та водовідведення та збільшити обсяги спожитої питної води та скиду стічних вод.

Послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та на збільшення обсягів централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються Підприємством на платній основі, а отже є товаром.

Таким чином, товарними межами ринку є послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та на збільшення обсягів централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Відповідно до вимог Методики територіальні (географічні) межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.

Рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради від 16.05.2012 № 286 «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету Харківської міської ради від 23.12.1998 № 1407 «Про визначення виконавців послуг в

житловому фонді міста»» КП «Харківводоканал» визначено виконавцем послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в місті Харкові.

Отримання послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та на збільшення обсягів централізованого водопостачання та централізованого водовідведення можливе лише у виконавця послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Отже, територіальними межами ринку послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та на збільшення обсягів централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є територія міста Харкова, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «Харківводоканал».

Відповідно до Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок із сталою структурою.

Часовими межами ринку послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та на збільшення обсягів централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначено період: 2019 -2020 роки, січень-липень 2021 року.

В зазначений період та станом на серпень 2021 року структура вказаного ринку не змінювалась.

Враховуючи викладене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Харківводоканал» має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та на збільшення обсягів централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території міста Харкова, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «Харківводоканал».

Відповідно до пункту 4.1. Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення для одержання технічних умов замовник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення подає до виробника таких послуг:

- заяву;
- опитувальний лист за формою згідно з додатком 2 до цих Правил;
- ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території.

Пунктом 4.4. Правил користування системами централізованого

комунального водопостачання та водовідведення встановлено, що виконання технічних умов є обов'язковим при розробленні проектів на об'єкти будівництва.

Додатком 1 до Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення затверджено форму технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення.

Зазначеною формою передбачено, що технічні умови складаються з таких розділів:

- основні відомості, в яких відображається інформація про замовника;
- умови водопостачання, в яких зазначено потребу у воді, нормативні вимоги, місце підключення тощо;
- умови водовідведення, в яких відображаються санітарно-технічні показники стічних вод, нормативні вимоги, місце приєднання, особливі умови.

Отже, у разі звернення замовника до виробника послуг з централізованого водопостачання та водовідведення з приводу видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення, йому видається документ - технічні умови. При цьому, заявником подається одна заява на видачу технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення та один комплект документів до неї.

Виробник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення видає замовнику технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви з урахуванням потужностей споруд та пропускної спроможності мереж систем централізованого водопостачання та водовідведення, із зазначенням умов для проектування вводу: місця приєднання, місця розташування водомірного вузла, умов для влаштування проміжного резервуара і насосів – підвищувачів тиску.

Окрім цього, пунктом 3.8. Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення передбачено отримання додаткових технічних умов у разі збільшення обсягів централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Як вбачається з матеріалів Справи, Виноградова Н.В. звернулася до КП «Харківводоканал» для укладення договору про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення за адресою належного їй нежитлового приміщення: м. Харків, вул. Полтавський Шлях, 42.

Зокрема, Виноградовою Н.В. надано до КП «Харківводоканал» заяви на отримання технічних умов на водопостачання офісу, магазину непродовольчих товарів та на каналізування вказаного нежитлового приміщення, датовані 04.02.2019, що підтверджується листом КП «Харківводоканал» від 25.06.2020 № В-259/1-8001.0205 (вх. від 01.07.2020 № 3497) (надалі – Лист).

КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» надало Виноградовій Н.В. перелік документів, необхідних для укладення вищевказаного договору, зокрема:

- Технічні умови № 97/ФО - В від 12 лютого 2019 року на приєднання (підключення) нежитлових приміщень офісу, магазину до централізованої системи водопостачання м. Харкова (надалі – Технічні умови 1);

- Технічні умови № 216/ФО - К від 12 лютого 2019 року на приєднання (підключення) нежитлових приміщень офісу, магазину до централізованої системи водовідведення (надалі – Технічні умови 2).

Аналізом Технічних умов 1 встановлено, що КП «Харківводоканал» у розділі «Умови водопостачання» підпунктом «б» пункту 6 визначає: «Відповідно до п. 4.1 «Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення і населених пунктах України» для виконання заходів, спрямованих на підвищення стійкості роботи системи водопостачання, Вам необхідно придбати і безоплатно передати КП «Харківводоканал» люк ПЕ с/т – 2 од.» (мова оригіналу).

Аналізом Технічних умов 2 встановлено, що КП «Харківводоканал» у розділі «Умови водовідведення» пунктом 3 визначає: «Для дотримання вимог пункту 2 та забезпечення безперебійної роботи системи водовідведення, необхідно придбати та передати виробнику послуг (КП «Харківводоканал») трубу ПЕ-100 SDR-17 Д=160 мм L-4 п.м. для виконання ремонтно-відновлювальних робіт на каналізаційній мережі, що приймає стоки від вищезазначеного об'єкту» (мова оригіналу).

Виноградовою Н.В. Технічні умови 1 та Технічні умови 2 виконані, зокрема, нею придбано та передано КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» матеріальні цінності.

Після виконання всіх вимог водопостачальної організації для укладення договору між Виноградовою Н.В. та КП «Харківводоканал» було укладено Договір № 11735/04-А-1 від 29.05.2019 про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

Пізніше, у зв'язку зі збільшенням обсягу водоспоживання нежитлових приміщень за адресою: м. Харків, вул. Полтавський Шлях, 42, Виноградовою Н.В. надано до КП «Харківводоканал» заяви на отримання технічних умов на додатковий обсяг водопостачання та скид стоків у систему каналізації, датовані 26.09.2019, що підтверджується листом КП «Харківводоканал».

КП «Харківводоканал» надало Виноградовій Н.В. додаткові технічні умови:

- Технічні умови № 964/ФО - В від 04 жовтня 2019 року на збільшення обсягу водоспоживання для нежитлових приміщень офісу та магазину м. Харкова (надалі – Технічні умови 3);

- Технічні умови № 1734/ФО - К від 03 жовтня 2019 року на збільшення обсягу водовідведення від приміщень офісу та магазину (надалі – Технічні умови 4).

КП «Харківводоканал» Листом надало копії вказаних Технічних умов 3 та Технічних умов 4 за адресою: м. Харків, вул. Полтавський Шлях, 42, що були розроблені для Виноградової Н.В.

Аналізом Технічних умов 3 встановлено, що КП «Харківводоканал» у розділі «Умови водопостачання» підпунктом «б» пункту 6 визначає: «Відповідно до п. 3.8 «Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення і населених пунктах України» для виконання заходів, спрямованих на підвищення стійкості роботи системи водопостачання, Вам необхідно придбати і безоплатно передати КП «Харківводоканал» люк ПЕ в/т – 2 од.» (мова оригіналу).

Аналізом Технічних умов 4 встановлено, що КП «Харківводоканал» у розділі «Умови водовідведення» пунктом 3 визначає: «Для дотримання вимог пункту 2 та забезпечення безперебійної роботи системи водовідведення, необхідно придбати та передати виробнику послуг (КП «Харківводоканал») трубу ПЕ-100 SDR 17 Д=160 мм L-5 п.м. для проведення ремонтно-відновлювальних робіт на каналізаційній мережі, що приймає стоки від вищезазначеного об'єкту» (мова оригіналу).

Висування КП «Харківводоканал» до суб'єктів господарювання у технічних умовах додаткових вимог щодо придбання матеріалів для виконання заходів, спрямованих на підвищення стійкості роботи системи водопостачання і для виконання та проведення ремонтно-відновлювальних робіт на каналізаційній мережі є необґрунтованим з огляду на наступне.

Заходи з утримання, обслуговування, поточного та капітального ремонтів водопровідних та каналізаційних мереж регулюються, зокрема:

- Правилами № 190;
- Правилами технічної експлуатації систем водопостачання та водовідведення населених пунктів України, затверджених наказом Держжитлокомунгоспу України від 05.07.1995 № 30, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 21.07.1995 за № 231/767 (надалі — Правила технічної експлуатації).

Так, згідно з пунктом 1.2 Правил № 190 виробник послуг централізованого водопостачання та водовідведення - суб'єкт господарювання, що виробляє або створює послуги з централізованого водопостачання та водовідведення.

Відповідно до пункту 1.3 Правил № 190 виробник обслуговує вуличні, квартальні та дворові мережі водопостачання та водовідведення, споруди і обладнання, а також технологічні прилади й пристрої на них, які перебувають у нього на балансі або на які є відповідний договір на обслуговування із споживачем.

Пунктом 1.9 Правил № 190 визначено, що межею вуличної мережі водовідведення, яку обслуговує виробник, є контрольний колодязь на ній включно, а межею дворової мережі водовідведення - перший від будинку колодязь включно.

Згідно з пунктом 2.1.4 глави 2 розділу 2 Правил технічної експлуатації для забезпечення безперебійної і економічної роботи систем водопостачання та водовідведення необхідні, зокрема, профілактичний огляд і планово-попереджувальний ремонт мереж і споруд, їх елементів і устаткування.

Відповідно до пункту 2.1.6 глави 2 розділу 2 Правил технічної експлуатації до функцій виробника належать, зокрема,

- розробка планів ремонту споруд і устаткування згідно із системою планово-попереджувального ремонту (ППР);

- здійснення технічного переоснащення та заміни зношених основних фондів, підвищення надійності систем водопостачання шляхом впровадження новітніх енергозберігаючих технологій та обладнання для очистки води.

Згідно з пунктами 2.8.1 та 2.8.2 глави 2.8 розділу 2 Правил технічної експлуатації підрозділи і служби виробника зобов'язані складати технічні звіти за встановленою формою. Технічні звіти повинні містити основні показники роботи споруд, устаткування, комунікацій. Технічний звіт супроводжується запискою з аналізом роботи споруд і устаткування за звітний період. У записці слід зазначити досягнення і недоліки в експлуатації, результати роботи над вдосконаленням споруд, технології і впровадженням нових схем, технологій, устаткування тощо.

Пунктами 2.9.1-2.9.10 глави 2.9 розділу 2 Правил технічної експлуатації визначено, що система планово-попереджувальних ремонтів (ППР) споруд і устаткування виробника включає в себе організаційно-технічні заходи нагляду і догляду за спорудами і всіма видами ремонту, які здійснюються періодично за заздалегідь розробленим планом. Метою ППР є попередження передчасного зносу споруд і устаткування, запобігання аварій, забезпечення безперебійної роботи споруд і устаткування при високих якісних і техніко-економічних показниках. Огляди споруд і устаткування повинні проводитись періодично, за затвердженим керівництвом календарним планом. На основі даних цих оглядів і профілактичного обслуговування складаються дефектні відомості, розробляється проектно-кошторисна документація і проводяться поточний і капітальний ремонти. Поточний ремонт виконують за рахунок експлуатаційних витрат, включають до техпромфінплану виробника і здійснюють силами ремонтних підрозділів чи експлуатаційного персоналу. Капітальний ремонт виконують силами ремонтно-будівельних організацій (підрядним способом) чи ремонтних бригад виробника (господарським способом). Впровадження систем ППР входить до обов'язків керівника виробника. Керівництво проведенням ППР покладається на головного інженера виробника. Безпосередньо за проведення ППР на об'єктах виробника відповідають начальники відповідних

служб і підрозділів. На працівників, відповідальних за проведення ППР, покладається виконання таких робіт, зокрема:

- розробка планів капітального ремонту і графіків оглядів поточного і капітального ремонтів;
- складання заявок на матеріали, запасні частини і устаткування;
- перевірка забезпеченості робіт матеріалами, запасними частинами, механізмами, робочою силою тощо;
- складання кошторисів та іншої технічної документації;
- організація виготовлення запасних частин, деталей та конструкцій.

Розділ 12 Правил технічної експлуатації визначає порядок технічної експлуатації каналізаційних мереж.

Згідно з пунктами 12.2.1 — 12.2.2 глави 12.2 розділу 12 Правил технічної експлуатації технічне обслуговування мережі передбачає зовнішній і внутрішній (технічний) огляди мережі і споруд на ній: дюкерних і з'єднувальних камер, колодязів, напірних і самопливних трубопроводів (колекторів), аварійних випусків, естакад і водопропускних труб під каналізаційними трубопроводами тощо. Зовнішній огляд мереж виконують не рідше одного разу на місяць шляхом обходу трас ліній мережі і огляду зовнішнього стану пристроїв і споруд мережі.

Згідно з пунктом 12.2.6 глави 12.2 розділу 12 Правил технічної експлуатації технічний огляд внутрішнього стану каналізаційної мережі, пристроїв і споруд на ній виконують з періодичністю: для оглядових колодязів і аварійних випусків - один раз на рік; для камер, естакад і переходів - один раз на квартал; для колекторів і каналів - один раз на два роки. Каналізаційні колектори, що відводять стоки в кількості більше 3000 л/с, повинні оглядатися кожні півроку, а ті, що відводять стоки у кількості 1000-3000 л/с, - щорічно.

Відповідно до пункту 12.2.12 глави 12.2 розділу 12 Правил технічної експлуатації результати огляду шахт, каналізаційних колекторів і споруд на них повинні оформлятися актами, відомостями дефектів із зазначенням заходів з усунення дефектів і строків виконання робіт.

Згідно з пунктом 12.3.1 глави 12.3 розділу 12 Правил технічної експлуатації Правил технічної експлуатації на підставі даних зовнішнього і технічного оглядів каналізаційної мережі складають дефектні відомості, розробляють проектно-кошторисну документацію і проводять поточний і капітальний ремонт.

Пунктами 12.3.2, 12.3.8 глави 12.3 розділу 12 Правил технічної експлуатації визначено, що до поточного ремонту мереж входять: профілактичні заходи: промивання і прочищення ліній, очищення колодязів (камер) від забруднень тощо; ремонтні роботи: заміна люків, верхніх і нижніх кришок, встановлення скоб, заміна драбин, ремонт горловин колодязів, піднімання і опускання люків, обслуговування і регулювання засувки, вантузів,

шиберів тощо. Роботи з поточного ремонту виконуються силами служби експлуатації мережі.

Пунктами 12.3.9 - 12.3.10 глави 12.3 розділу 12 Правил технічної експлуатації визначено, що до капітального ремонту мережі належать роботи із: спорудження нових або повної чи часткової реконструкції колодязів (камер); перекладки окремих ділянок ліній з повною чи частковою заміною труб; заміни засувки, шибєрів, вантузів або їх зношених частин; ремонту окремих споруд, пристроїв, устаткування.

Отже, з урахуванням викладеного проведення заходів з утримання, обслуговування, переоснащення, проведення поточного та капітального ремонтів систем централізованого водопостачання та водовідведення, спрямованих на підвищення стійкості роботи системи водопостачання і для виконання та проведення ремонтно-відновлювальних робіт на каналізаційній мережі покладається на виконавця послуг, тобто на КП «Харківводоканал».

Окрім цього, формою технічних умов, затвердженою додатком 1 до Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення, у розділах «Умови водопостачання» та «Умови водовідведення» не передбачено зазначених у Технічних умовах 1, Технічних умовах 2, Технічних умовах 3, Технічних умовах 4 КП «Харківводоканал» пунктів.

Виходячи з викладеного, КП «Харківводоканал» висуває додаткові, не передбачені законодавством вимоги у технічних умовах щодо придбання матеріалів для виконання заходів, спрямованих на підвищення стійкості роботи системи водопостачання і для виконання та проведення ремонтно-відновлювальних робіт на каналізаційній мережі.

Зазначені вимоги КП «Харківводоканал» є безпідставними та такими, що ущемлюють інтереси споживачів. Адже споживач для отримання послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та на збільшення обсягів централізованого водопостачання та централізованого водовідведення зазнає додаткових грошових витрат у розмірі придбаних споживачем матеріальних цінностей, безоплатно переданих водопостачальній організації.

Так, за інформацією КП «Харківводоканал», наданою листом від 15.07.2021 № 01-01-23/3679-21 (вх. від 16.07.2021 № 4017), орієнтовна вартість матеріалів, придбання яких передбачено Технічними умовами 1, Технічними умовами 2, Технічними умовами 3, Технічними умовами 4 складає 5 577,32 грн.

Окрім цього, як вбачаються з листа КП «Харківводоканал» від 15.07.2021 № 01-01-23/3679-21 (вх. від 16.07.2021 № 4017), у разі неможливості виконання технічних умов в натурі, тобто придбати матеріал, КП «Харківводоканал» протягом 2020 року та січня – червня 2021 року отримувало від суб'єктів господарювання кошти на підвищення стійкості роботи системи

водопостачання і для виконання та проведення ремонтно-відновлювальних робіт на каналізаційній мережі у розмірі від 307 грн. до 2048 грн.

Таким чином, для суб'єктів господарювання, зокрема для Виноградової Н.В., яка здійснювала діяльність з оптової торгівлі, негативним наслідком невиконання технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та на збільшення обсягів централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є неможливість користуватися послугами з централізованого водопостачання та водовідведення.

Без послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення провадити господарську діяльність на відповідному товарному ринку не можливо.

Відсутність вказаних послуг призведе до того, що суб'єкти господарювання, зокрема, Виноградова Н.В. не зможуть брати участь у активній конкурентній боротьбі на рівні з іншими суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на відповідному товарному ринку, а отже до обмеження її конкурентоспроможності. Це може призвести до зменшення обсягу надання послуг, втрату клієнтів, і як наслідок до обмеження конкуренції на ринку.

Такі дії КП «Харківводоканал» були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та на збільшення обсягів централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями, і у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.

За відсутності конкуренції на ринку послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та на збільшення обсягів централізованого водопостачання та централізованого водовідведення споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг.

Дії КП «Харківводоканал» по встановленню додаткових умов в технічних умовах на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та на збільшення обсягів централізованого водопостачання та централізованого водовідведення стало можливим через відсутність ефективного функціонування ринкового механізму із значною конкуренцією на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

В той час, коли КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» є єдиним надавачем послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та на збільшення обсягів централізованого водопостачання та централізованого водовідведення,

стосунків з яким неможливо уникнути, його експлуатуюча поведінка завдає шкоду інтересам споживачів, слабка позиція яких використовується на власну користь через відсутність альтернативних джерел отримання зазначених послуг.

Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

Враховуючи наведене, дії КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ», які полягають у встановленні додаткових, не передбачених чинним законодавством, вимог у технічних умовах для отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів та до обмеження конкуренції на відповідних товарних ринках, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи зазначене та керуючись пунктом 10 частини п'ятої статті 14 Закону України "Про Антимонопольний комітет України", частиною першою статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції", підпунктом 13 частини першої пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає **КОМУНАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ «ХАРКІВВОДОКАНАЛ»** такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Припинити дії, які полягають у встановленні додаткових, не передбачених чинним законодавством, вимог у технічних умовах для отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, і містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України

«Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів та до обмеження конкуренції на відповідних товарних ринках, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку

Про виконання рекомендацій повідомити територіальне відділення в 10-денний строк з дня їх отримання із наданням копій підтверджуючих документів.

Звертаємо увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції **закривається**.

Головуюча колегії

Наталя ТРЕГУБЕЦЬ